

Felcsút: Izrael–Svájc és Izrael–Románia EB-selejtező

Ára: 400 FORINT 78. évf. 21. szám 2023. november 15.
Kiszlív 2. 5784.

שְׂעֵלֶת

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Adomány a beeri kibucnak, ahol vérfürdőt rendeztek a terroristák

„Válogatás nélkül lőttek, elröböltek, akit csak tudtak, felgyújtottak az emberek házáit, hogy az ablakon keresztül meneküljenek, ahol a terroristák vártak.” (Chájim Jelin, a kibuc egyik túlélője)

Itt az idő, hogy viszonzzuk Izraelnek azt a támogatást, az adatokban ki sem fejezhető segítséget, anyagi forrást és erkölcsi erőt, amit a diaszpóra zsidósága kapott a zsidó államtól!

A Mazsihisz és a BZSH vezetése azt a döntést hozta, hogy annak a beeri kibucnak indítunk gyűjtést, ahol korábban több mint 1000-en éltek, de a gyilkos terrortámadás után több mint 100 holttestet találtak, és tragikus módon csak 600-an maradtak életben az egész településen.

A Mazsihisz-BZSH vezetői fölvetették a kapcsolatot a Gázától öt kilométerre lévő beeri kibuc titkárával, Jiftách Czlinkerrel annak érdekében, hogy a magyar zsidó közösség adományai a legjobb helyre kerüljenek.

Az említett kibuc lakossága

ugyanis rettenetes csapást szenvedett el: október 7-én mintegy 400 terrorista támadta meg a települést, a gyilkosok felgyújtották a házakat és válogatás nélkül lőtték le az embereket. Leírhatatlan pusztításuk nyomán a kibuc romokban hever. A település túlélői közül ötszáz embert a Holt-tenger mellett szállásoltak el, de száz túlélőnek még mindig helyet keresnek.

„A beeri kibucban már az első házban megtaláltuk egy család tagjainak a holttestét. Apa, anya, egy kislány és egy kisfiú. A hátuk mögött volt összekötve a kezük. Megkínózták őket. Kivájták a szemüket. Hiányoztak az ujjai. Végül pedig lelőtték őket. Egy másik házban egy terhes nőt találtunk hatalmas vértócsában. Felvágták a hasát. A babáját leszúrták. A nőt hátba lőtték.” (Joszi Lándáv, a Zaka csoport önkéntese)

A Mazsihisz-BZSH vezetősége mély együttérzéséről biztosította a kibuc titkárával, majd a vezetők a pénzügyi támogatáson felül felajánlották, hogy ha szükséges, a

Mazsihisz-BZSH segít az izraeli gyerekek elhelyezésében, és az esetleges pszichológiai ellátásban is.

Hálás köszönettel fogadjuk zsidó és nem zsidó polgártársaink pénzadományait! Közösek a gyökereink, és közös a fájdalmunk is.

Kérjük magyar hitestvéreinket, hogy fogjunk össze és segítsünk a Hamász által megtámadott és háborúban álló Izrael népének! Ne feledjék: a zsidóság egy nép, egy szív!

Lehetőségeink szerint segítsünk minél többen izraeli testvéreinknek!

Ám Jiszráél cháj!
Adományait a 11707024-20408022 számlaszámra is várjuk! A megjegyzés rovatba kérjük feltüntetni: adomány Izraelért

Mostantól addig fogjuk viselni a sárga csillagot, amíg Önök el nem ítélik a Hamász okozta szörnyűségeket – jelentette ki Gilad Erdan izraeli ENSZ-nagykövet a Biztonsági Tanács ülésén. *Fotó: TASR/AP*

Tulajdonképpen nem igényel semmilyen kommentárt, de mégsem bírom megállni, hogy ne tegyek hozzá egy gondolatot: Dédapáinkat, nagyapáinkat és majdnem a szüleimet is ugyanilyen alávaló, gyilkos, náci csőcselék grasszálása közepette hurcolták el a gázkamrákba, a légerekbe, a munkaszolgálatba. Minden holokausztmegemlékezésen azt szoktuk mondani: „Ez ne történjen meg soha többé!” Úgy látszik, nem mondtuk elég erőteljesen.

Az itt zászlókat, izraeli zászlót égető, halálhörgő söpredék elbarátai még ennél is konkrétan újra hozzálátottak a „végső megoldáshoz”. Nem fog nekik sikerülni! Sem most, sem soha! Ám Jiszráél cháj!

Pajor Tamás

Lincselési kísérlet Dagesztánban

Pogromközel helyzet alakult ki az Orosz Föderációhoz tartozó Dagesztán fővárosában, Mahacskalában. A helyi muszlimok szó szerint vadásznak a zsidókra és az izraeli állampolgárokra.

Sajtóhírek szerint – írja a hetek.hu – a Hamász-párti tüntető tömeg elepte a város nemzetközi repülőtérét, ahol a vasárnap esti Tel-Aviv–Mahacskala járat zsidó utasait próbálták meg „levadászni”. A több száz helyi muszlim az „izraeli menekülteket” kereste, róluk több videó is felkerült a közösségi oldalakra.

A Meduza híroldal tájékoztatása szerint még a repülőtér környékén is pogromhoz közeli állapotok uralkodnak, a felbőszült palesztinpartíi tömeg megállítja az autókat, hogy a papírokat ellenőrizze kiderítsék, van-e köztük izraeli állampolgár.

A 168 óra arról ír, hogy antiszemita incidensek történtek az észak-kaukázusi régióban. Több helyen a zsidók elűzését követelik és épületeket gyújtanak fel.

A dagesztáni Haszavjurtban egy – a Kommerszant című lap szerint több száz fős – csoport azt követelte, hogy lakoltassák ki a Flamingo Hotelből az állítólag ott élő izraelieket. A hotelben nem voltak izraeliek.

Szergej Melikov, a köztársaság vezetője Telegram-bejegyzésében azt írta, az incidenst rémhírtérjesztés és provokáció váltotta ki, amire „néhány forrófejű” reagált. Az RBK gazdasági lap szerint a szálloda ostromára buzdító felhívások eredetileg az Utro Dagesztana Telegram-csatornán jelentek meg, amelyet a REN TV és az Izvesztija forrásai az ukrán biztonsági szolgálatokkal hoztak összefüggésbe.

Melikov azt mondta, a történet szemléletesen példázza, hogy a közel-keleti eseményekkel összefüggésben is megpróbálják „megingatni a helyzetet” Oroszországban, egyben óva intett a felekezetek és etnikumok közötti viszálytól. „Az észak-kaukázusi muszlimok, ahogy azt vallásunk előírja számunkra, nem állhatnak a más népekkel és

vallásokkal szembeni gyűlölet és túrelmetlenség oldalára, és nem engedhetnek az erőszakra való hamis felhívásoknak” – áll a nyilatkozatban.

*

Izrael a dagesztáni eseményekre tekintettel sürgette az orosz hatóságokat, hogy tegyenek meg mindent az izraeli állampolgárok és az Oroszországban élő zsidók védelme érdekében.

Az izraeli külügyminisztérium közleménye szerint a zsidó állam moszkvai nagykövete együttműködik az orosz hatóságokkal. A tárca hozzátette, hogy „Izrael Állam nagyon komolyan veszi, ha bárhol ártani próbálnak az izraeli állampolgároknak, illetve a zsidóknak”.

„Izrael elvárja az orosz biztonsági erőtől, hogy megvédjék az izraeli állampolgárokat és a zsidókat, és határozottan lépjenek fel a zavargókkal és a zsidók és izraeliek elleni féktelen uszítással szemben” – húzta alá az izraeli diplomáciai tárca. (MTI)

Ima

az Izraeli Védelmi Erőkért

Aki megáldotta atyáinkat, Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, áldja meg az Izraeli Védelmi Erők katonáit, akik őrzik országunkat és Urunk városait a libanoni határtól az egyiptomi sivatagig és a Földközi-tengertől az Arava sivatagig, szárazföldön, levegőben vagy tengeren.

A Mindenható adja kezükbe az ellenünk támadó ellenségeinket!

A Szent, áldott legyen Ő, vigyázzon rájuk, és óvja meg őket minden bánattól és veszedelemtől, veszélytől és betegségtől, és küldjön áldást és sikert minden tevékenységükre! Adja kezükbe azokat, akik gyűlölnék minket, és koronázza meg őket üdvösséggel és győzelemmel!

És teljesedjék be rajtuk keresztül a vers: az Örökkévaló, a ti Istenetek az, aki veletek megy, hogy harcoljon értetek ellenségetekkel, hogy segítsen benneteket.

Ámen.

A mahacskalai reptéren egy Izraelből érkező gép utasait nem engedték kiszállni

Fotó: Visegrad24

9 770133 350099 2 302 1

Iskolaválasztás előtt

Különleges képzéseket kínál a Külker Technikum

Gyakorlatias szemléletű szakmai felkészítés, közvetlen elhelyezkedési lehetőségek és továbbtanulási esélyek, akár párhuzamosan. Mindent nyújt, amit egy jó gimnázium és mindent, amit egy jó szakképzés: tájékozottság, alkalmazkodóképesség, stabil megélhetést biztosító

szakmai kompetenciák és még idegen nyelvek ismerete is. Ebben a pedagógiában, ebben az embertípásban hiszünk.

A BZSH Külkereskedelmi Technikum jövő őszi induló képzése előnyös és praktikus ajánlat szülőknek és most nyolcadikos gyermekeknek, de egyúttal hitvallás is. Nem hiszünk abban, hogy választani kell a gyakorlatias szakmai tudás és a világ dolgait érintő tájékozottság, a szakmai rátermettség és az általános műveltség, elmélet és gyakorlat között. Olyan szakembereket képezzük, akik megállják a helyüket hazai és nemzetközi munkaerőpiaci kö-

rülmények között, biztos megélhetésük lesz nálunk folytatott tanulmányaikat követően, ugyanakkor bármikor képesek úgy dönteni, hogy elmélyítik szakmai ismereteiket a felsőoktatásban, bármit képesek meg- és újratanulni, sőt váltani is, ha kell, ha körülményeik vagy érdeklődésük úgy kívánja.

A jövő szeptemberben, a következő tanévben induló 1+5 éves képzésünk egyszerre kínál komoly angol és olasz nyelvi, valamint informatikai kompetenciákat és bizonyítványokat, a piaci szereplőkkel és a Budapesti Gazdasági Egyetemmel együttműködésben kialakított,

magas szintű, azonnali álláslehetőségeket és továbbtanulási esélyeket egyaránt ígérő technikus oklevelet, valamint – akár emelt szintű – gimnáziumi érettségit, olyan humán és reál műveltséget, amely aztán már lehetővé teszi a további önálló tájékozódást, az akár más tanulmányi vagy földrajzi területeken folytatott egyetemi tanulmányokat.

A sokféle képesség, képzettség, lehetőség mellett a kiegyensúlyozott, reziliens személyiség kialakulását is így képzeljük el: gyakorlati és elméleti tudás, műveltség és alkalmazkodóképesség, nyitottság és magabiztosság ötvözeteként. Az elmélet tünékeny a kellő gyakorlat nélkül, a gyakorlat pedig bizonytalan a kellő elméleti ismeretek nélkül. Minden szülő szeretné, hogy legyen szakma a gyermeke kezében, de legyen azért érettségizett és diplomás is, tudjon bármikor váltani, ha kell vagy szeretne, értse és élje a világot általában, a szakmáján túl is. Ezek a mi törekvéseink is. Mi is pont ebben hiszünk, ezért dolgozunk, évek óta, sikeresen, komoly referenciákkal, több száz végzett technikussal és nyelvvizsgázott tanulóval a hátunk mögött, mégis lazán, barátságos környezetben, stressztől és feszültségtől mentesen, egy nyitott és elfogadó hagyomány légkörében. Nemcsak a tanórákra, de a kikapcsolódásra, a személyiséget harmonikusan, az európai értékek mentén fejlesztő programok szervezésére is nagy hangsúlyt fektetünk.

Legyen a kezében szakma, legyen módja munkát vállalni? Legyen érettségije, legyen módja továbbtanulni? Jól tudjon nyelveket és legyenek fejlett számítógépes ismeretei? Igazodjon el a világban és legyenek barátai, szakmai kapcsolatai? Ha mindezt együtt szeretné az 1+5 év végére, és mindezen túl még azt, hogy a Külkereskedelmi Technikumban töltött évek alatt jól is érezze magát gyermeke és Ön is, akkor megtaláltuk egymást. Mi is pont ezt szeretnénk, és mindezt egyszerre.

Jelentkezési határidő a központi középiskolai felvételre: 2023. november 30.

Jelentkezési határidő a Technikumba: 2024. február 21.

Kapcsolódó rendezvényeink a Technikum épületében (1065 Budapest, Révay u. 16.)

2023. november 15., szerda, 10.00–14.00: Nyílt Nap Nyolcadikosoknak és Szüleiknek (regisztráció szükséges)

2023. november 22., szerda, 17.30–18.30: Szülői Tájékoztató (regisztráció szükséges.)

2023. november 25., szombat, 09.00–14.35: A térítésmentes Felvételi Előkészítő első alkalma matematika, valamint magyar nyelv és irodalom tantárgyakból a Központi Középiskolai Felvételre (jelentkezés szükséges).

NÖRI: „Okos parcellakő” került három budapesti zsidó temető bejáratához

A Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI) úgynevezett „okos parcellakövet” állított a Kozma utcai zsidó temető, a Csörsz utcai ortodox zsidó temető és a Farkasréti zsidó temető bejáratához. Az információs parcellaköveken található QR-kód beolvasásával azoknak a személyeknek az életrajzát olvashatjuk el, akik az adott temetőben nyugszanak és sírjuk a Nemzeti Sírkert részeként védett. Az eseményen beszédet mondott dr. Grósz Andor, a Maxisz elnöke.

A NÖRI 2022-ben úgy döntött: fizikailag is megjelöli azokat a temetkezési helyeket, ahol a Nemzeti Sírkert részeként védett sírok találhatóak. A következő évek során minden temető bejáratához elhelyeznek egy információs parcellakövet, rajta egy QR-kóddal, amely az intézet honlapjára mutat, azon belül is az adott temető védett sírjainak listájára és a bennük nyugvó személyek életrajzára. Ezenkívül a temetőben található információs térképeken is bejelölik a védett sírok pontos, temetőn belüli elhelyezkedését, ezzel is megkönnyítve a látogatók tájékozódását.

A Nemzeti Sírkert része lehet bármely magyarországi sírhely vagy temetkezési hely, ez jelenleg több mint hatezer síremléket jelent 19 megye 363 településén.

Budapesten mintegy 4600 védett temetkezési hely van, ezen belül 1700 a Fiumei úti sírkertben található, köztük olyan prominens személyeké, mint Vörösmarty Mihály – aki egyben az első ide temetett híresség volt 1855-ben –, továbbá (a teljesség igénye nélkül) itt található Jókai Mór, Erkel Ferenc, Ady Endre, József Attila, Lechner Ödön, Clark Ádám, Blaha Lujza, Batthyány Lajos, Kosuth Lajos, Deák Ferenc síremléke.

A rendezvényen Móczár Gábor, a NÖRI főigazgatója elmondta: bízik abban, hogy a Nemzeti Örökség Intézete az okos parcellakövek segítségével nemcsak szellemükben, hanem fizikai úton is megőrzi a Nemzeti Sírkertben nyugvók emlékét.

Kifejtette: a Nemzeti Sírkert olyan védettségi kategória, amelyet Magyarország kormánya hozott létre 1999-ben azon sírhelyek számára, amelyekben a nemzet leginkább megbecsült személyei nyugszanak.

E besorolással a magyar nemzet megbecsülését, tiszteletét és köszönetét fejezi ki a sírban nyugvó felé. Az így védett nyilvánított sírok nem felszámolhatók, felettük a rendelkezési jogot a Nemzeti Örökség Intézete gyakorolja.

Móczár Gábor hozzátette: ez csupán a hivatalos megfogalmazás, a Nemzeti Sírkert sokkal több ennél, az odasorolt nyughelyek ugyanis olyan személyekhez köthetők, akik mindannyiunknak példát adhatnak. A NÖRI a felújítási programja keretében a rossz állapotú vagy balesetveszélyes síremlékeket karbantartja, felújítja minden évben, ezenkívül az intézet fontosnak tartja a kollektív emlékezet ápolását különféle események, megemlékezések szervezése által.

(Cikkünk a NÖRI Facebook-posztjának felhasználásával készült.)

Dr. Grósz Andor beszéde a rendezvényen

Nagyjaink emléke és a parcellakövek elhelyezése miatt gyűltünk össze, hogy emléket állítsunk azoknak a kiemelkedő zsidó testvéreinknek, akik örökre rögzítették nevüket az emlékezetünkben.

Fotó: NÖRI/Facebook

A zsidó bölcsék már Mózes idejében feltették az örök kérdést: vajon meddig tart az élet?! Egy percig él az ember vagy százhusz évig tartózkodik a földön? És bölcsaink a választ is megadták rá: végtére is nem mindegy?! Hiszen eltűnünk, mintha sohasem léteztünk volna, csak amit tudásunk és tehetségünk alkotott a földön, annak van maradása, csak a jó hírünk, amit szereztünk, annak van állandósága, csak a szeretet, amit adtunk, az a múlhatatlan.

Ma a Nemzeti Örökség Intézete a Nemzeti Sírkertbe sorolt „okos parcellaköveket” helyez el. A védett sírokat jelölő parcellakövek az elhunytak emlékére és tiszteletére szolgálnak, és fontos információt tartalmaznak a sírhoz látogatók számára.

A zsidóságnak az ősatyák idejéből eredő szokása, hogy emlékoszlopot állítson az elhunytak tiszteletére az irántuk érzett megbecsülés és elismerés jeléül, emléküik megőrzésére és végső pihenőhelyük megővására, ahogy azt a Szentírás is számos helyen elénk tárja.

A bibliai korban a sírkövet *mácévának* hívták. Később kettős sírokba temetkeztek, amelyeket családi síroknak, azaz *máhpélának* neveztek el. Ilyen helyen nyugszanak a zsidó vallás legnagyobbjai, Ábrahám, Izsák és Jákob. Ezek a különleges sírok nagyon fontos szerepet játszanak az emlékezésben és a zsidó közösség hagyományaiban, ugyanis a sírköveken gyakran láthatók zsidó vallási jelképek vagy szimbólumok, amelyek mélyebb jelentéssel bírnak a temetőbe látogatók számára.

A parcellaköveken elhelyezett QR kódok megkönnyítik a hozzáférést a digitalizált információkhoz, segítenek megőrizni és megosztani az elhunytak történetét a sírhoz érkezők részére. Emellett azoknak is nagy segítség, akik történelmi vagy családkutatást végeznek.

Ezek a parcellakövek fontos szerepet játszanak a zsidó identitás megerősödésében, és hozzájárulnak történelmünk és kulturális örökségünk megőrzéséhez. Ugyanakkor gondoskodnak arról, hogy szeretteink emléke tovább éljen közösségünk szívében és emlékezetében.

Vallástanoktatás

Ebben a tanévben is lehetőségük van az érdeklődőknek arra, hogy tanulmányaikat a tanítás keretében megismerkedjenek a héber ábécé betűivel. Nemcsak olvasni tanulunk meg, de le is írjuk a héber szöveget. Továbbá ismereteinket gyarapítjuk:

- 1) Mózes öt könyvének, a Tórának tanulása által,
- 2) zsidó vallási törvényeink, szokásaink, hagyományaink megismerése által.

Szeretettel várunk korosztálytól függetlenül mindenkit a Dohány-körzetbe, ahol Deutsch László főrabbi irányításával folyik az oktatás csütörtök délután, az esti ima után.

Bejárat: VII. kerület, Wesselényi u. 7.

Veled vagyunk, Izrael!

Ám Jisráél cháj! (Izrael népe él!) Veled vagyunk, Izrael! – üzeni az Élet Menete Alapítvány, amely a Hősök terén helyezett el egy nagy méretű izraeli zászlót.

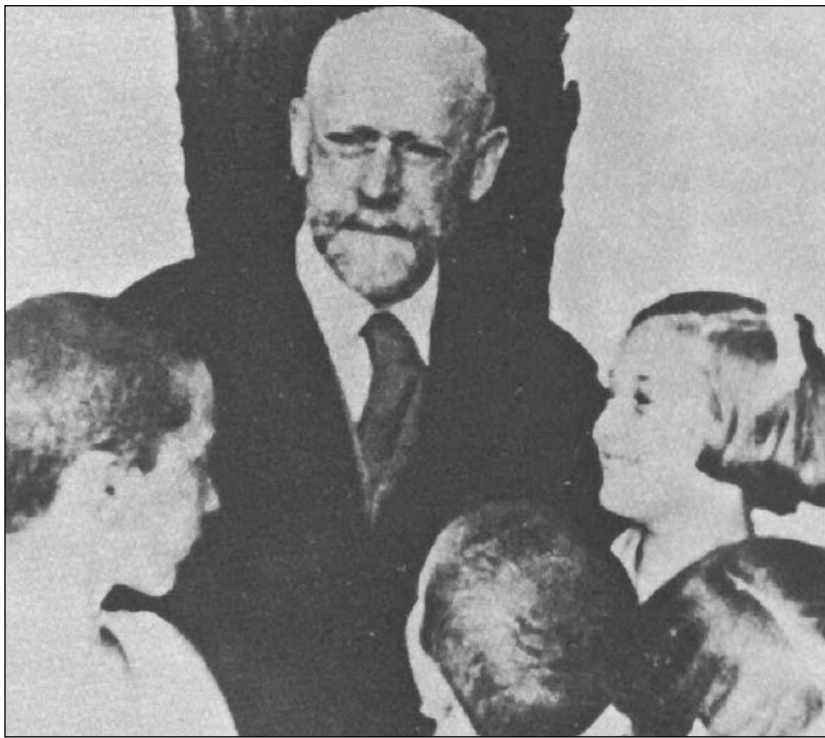
Az óriási zászlót mécsesekkel és a Hamász terroristái által a Gázai övezetbe hurcolt emberek fotóival rakták körbe.

A Gázai övezet uraló Hamász fegyveresei október 7-én meglepetésszerű támadást indítottak Izrael ellen, betörték az ország déli részébe, és több mint 1300 embert meggyilkoltak, további mintegy háromezret megsebesítettek, valamint több mint 220 embert (köztük öt magyar illetőségűt) elraboltak és túszként tartanak fogva.

Emlékol dal

Janusz Korczak-év után

Épp száz éve annak, hogy a huszadik század első és máig egyik legjelentősebb gyermekjogi aktivistája, Janusz Korczak megalapította a híres varsói Árvaházat (Dom Sierot), és hetven éve, hogy a zsidó származású lengyel or-

vos, gondolkodó, számos jelentős pedagógiai munka szerzője árvaházának kis lakóival együtt mártírhalált halt a treblinkai német megsemmisítő táborban.

*

Megemlékezzem-e a varsói gettó egyik legnagyobb, fegyvertelenül harcoló hősről, Janusz Korczakról? Orvos volt és író. Nem alapított családot, a gyermekeknek és közöttük élt, rájuk költötte mindenét, otthont épített számukra. Amikor a gettó összes gyerekei ellen hajszát indítottak, összeszedték és vagonba zárták őket, az öreg doktor körüton járt a városban betegeinél. Este tudta meg a borzalmas valóságot, rohant ki a gettóból neveltjei után, hogy velük menjen a halálba is. A szülei elszakított, segítségért rimázkodó apróságok meglátván a feléjük rohanó patrónusukat, boldog bizakodással segítették fel magukhoz a vagonba, s az induló szerelvényből felszabadult hangzott fel a megtevesztett gyerekek ajkán Korczak kiránduló dala:

„Énekszóval búcsúznunk,
A városba visszajutunk...”
(Scheiber Sándor prédikációjából)

(2013)

Így chanukkáztunk 5773-ban

Feldöntött, összetört chanukiják a Belvárosban. A légkörbe belefért, most ez együtt járt a csoda túlzott nyilvánossá tételével. De sajnos ez nem csak a Chábád baja...

Ortodoxia

Mivel az ortodox imaház számos tagja távol lakik a zsinagógától, ezért önálló ünnepséget a Dob utcában nem tartottak, de chanukka minden estéjén a délutáni és az esti ima között emlékezetessé tették a gyertyagyújtást. Mindig más tiszteletré méltó személyt kértek fel a szertartásra, felszabadult énekeltek, táncoltak. Ráv Mojse T. Weiszberger minden alkalommal beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a csoda nemcsak a Hasmóneusok idejében történt, hanem ezen időszakban a Mindenható az egész világon óvja és megmenti a zsidóságot minden bajtól, gondtól. A főrabbi másik gondolata szerint a szír-görögök a tóratanulást és a micvákat tiltották, nekünk ezért különös gondot kell fordítani a Tan tanulmányozására és a parancsolatok betartására. A jó hangulathoz hozzájárult a Hannából hozott fánkok, sütemények és üdítőitalok sora.

D. G.

Szeretkórház

A sok nehézség ellenére az idén is szép ünnepséget varázsolnak a betegeknek a vezetők és a dolgozók. A kórház zsinagógájában elsőként Deutsch Zsuzsa igazgató főorvos köszöntötte a megjelenteket. Ezután Deutsch László főrabbi fellobbantotta a lángokat, ismertette a chanukka jelentőségét, majd pedig Patai József és Kiss József verseiből olvasott fel. Végezetül fánk és üdítő várta a közönséget.

Közösen a lubavicsiakkal

A második gyertyát a város sétálóövezetében gyújtották meg. A DZSH vezetői, tagjai, izraeli egyetemisták, arrajárók mind-mind részesei lehetnek a csodának. A több mint kétembernyi magasságú chanukiját emelő segítségével lehetett csak elérni. Ekkor a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat alelnöke, Tóth Attila gyújtotta meg az egyik gyertyát. A másik láng Horovitz Tamás elnök segítségével került a magasba. A barátságos időről ellenére a boros tea és az elmaradhatatlan fánk elfogyasztása után éneklés, tánc melegítette testünket, lelkünket. A pompásra sikeredett gyertyagyújtás a DZSH, Aser Ehrenfeld rabbi, valamint Rabbi Smuel Ráskin és Rabbi Smuel Feiglin rendezésében történt.

(2013)

Tréfli szilveszter?

Minden év végén visszatér a probléma, amely főként az étterem- és különterem-tulajdonosoknak okoz fejfájást.

December második felében menetszerűen érkezik a rabbinátus körlevele: aki bármiféle szilveszteri rendezvényt tart, elveszíti kórsági igazolványát, azt a pecsétes papírt, amelyet a vendéglátó intézmények bejáratánál szoktak kiragasztani. És amely nélkül egyes városok – főként azok, amelyekben a vallásos tanácsadók szava van – nehézségeket támasztanak, akár a működési engedélyt is megvonhatják.

Nem is beszélve arról, hogy az ország zsidó lakosságának jó része ha nem is kimondottan vallásos, de a kórságot, az étkezési törvényeket betartja, és erre az étterem, illetve a különterem kiválasztásánál is odafigyel.

Ugyanakkor az Európából és Amerikából érkezettek még jól emlékeznek szülőhelyük szilvesztereire, és sokan szeretnék itt is családi-baráti körben tölteni a dátumváltás éjjelét.

Az izraeli rabbinátus azonban, amely – ellentétben a legtöbb, zsidók által is lakott ország rabbinátusával – itt kizárólagosan ortodox, vagyis „keményvonalas”, a szilveszteri mulatságokban vagy akár csak vacsora-összejövetelekben keresztény vallási ünnepést lát, ez pedig kizáró ok a kórsági igazolás megadására. Akkor is, ha a főzés és a felhasznált anyagok amúgy megfelelnek a zsidó vallás rituális követelményeinek. (Mindez csak a zsidó tulajdonban lévő létesítményekre vonatkozik, a keresztény és muzulmán arab tulajdonúakra és a külföldi turistákat kiszolgáló szállodákra nem.)

Marad tehát a dilemma, a rejtőzködés, a kiskapuk keresése. A legtöbb szilveszterező az orosz ajkú közösség köréből kerül ki, de a dél-amerikai származásúak zöme sem hagyná ki. Az utóbbi évtizedekben érkezett magyar olék is bulipártiak, de legtöbbször otthon, baráti körben bontanak pezsgőt éjfélkor. A malac farkát azért nem húzzák meg...

H. L.
(2013)

Köszönjük, Cipő!

„Köszönöm azt, hogy itt voltál velem, csak ennyi volt az Életem...” Elment Bódi László Cipő, aki ezeket a sorokat énekelte a telt házas Dohány utcai zsinagógában Az Élet Menete Alapítvány jótékony koncertjén barátja, Jávori Ferenc Fegyva zongorakíséretével. Fehér kipát viselt jellegzetes kopasz fején. Nem sildes sapkát, nem kalapot, hanem kipát. Ő úgy tanulta, azt hallotta Ungváron és később Kisvárdán gyerekkorában, hogy zsinagógában így illik. Ilyen volt Cipő! Ha hívtuk, hogy segítsen, Ő jött, és segített! Köszönjük szépen! Legyen neked könnyű a föld, barátunk! Búcsúzik Az Élet Menete Alapítvány kuratóriuma és az önkéntesek.

(2013)

Zuglói chanukka

A zsúfolásig megtelt Földvári-teremben a felnőttek, a zsinagógában a gyermekek chanukkáztak. Gerő Péter elnök üdvözölte a megjelenteket, közöttük az önkormányzat képviselőit, Rozgonyi Zoltán alpolgármesterrel az élükön. Itt jegyezzük meg, hogy az alpolgármester nem jött üres kézzel, elhozta azt a képes füzetet, amelyet az önkormányzat készített a zuglói zsidóság életéről, mindennapjairól. A kiválóan szerkesztett munka nagy tetszést aratott a közönség tagjai körében. A minchát követő gyertyagyújtást Kardos László kántor végezte, majd Kardos Péter főrabbi ünnepelése hangzott el. Ezután a Benjámin Óvoda apróságai szíve-lelket gyönyörködtető műsorukkal kápráztatták el a közönséget, Rádai Éva és Böcskei Andrea betanításában. A szünetet kitöltő fánkfogyasztás után Szolnoki Dóra és Fenyő Fruzsina (The Voice) dzsesszműsorral szolgáltak, Jáger Bandi kíséretével. Samu Pandzarisz Diána zsefárd és jiddis dalainak sikerét már az is biztosította, hogy a művészno gyermekora óta a zuglói zsinagóga látogatója. Szárait Mester Sándor gitárművész kísérte. A több mint háromórás műsor műszaki levezényléséért Krauth Pétert és Miskolci Pétert, a fánkok előkészítéséért és felszolgálásáért a Nőcsoport tagjait – élükön Kurcz Zsuzsával – illeti a köszönet.

(2013)

A színpadon Gerő Péter elnök és Rozgonyi Zoltán alpolgármester

B. Nagy László felvétele

Felszállt Tel-Avivból az első budapesti Wizz Air gép

Elindult a Wizz Air első tel-avivi járata, amely a jövőben rendszeresen szállítja az utasokat.

A Tel-Avivból Budapestre tartó első gépen divatbemutatót rendeztek az utasoknak. A járat egyelőre heti négy alkalommal – hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton – közlekedik, de nyáron már napi rendszerességgel lehet igénybe venni a diszkont légitársaság szolgáltatását.

Daniel de Carvalho, a Wizz Air

kommunikációs igazgatója kifejtette: azért döntöttek az első járat megünnepelésénél a divatbemutató mellett, mert mind Tel-Avivra, mind a Wizz Airre a fiatalos, friss és újat kezdeményező imázs a jellemző, és ezeket a tulajdonságokat egy divatbemutató kiválóan tükrözi.

Abrán György, a Wizz Air kereskedelmi igazgatója a tel-avivi sajtótájékoztatón hangsúlyozta, hogy az izraeli nagyvárost fontos célállomásnak tekintik. Elsőként Budapestről indítják járataikat, de a későbbiekben a többi európai bázisállomásukról is utasforgalmat terveznek oda.

Abrán György úgy véli, hogy a tel-avivi járat hosszú távon nyereséges lesz, a kezdeti időszakban befektetett pénzek idővel megtérülnek. Több utascsoportot céloztak meg: az izraeli magyarokat, a zsidó államba látogató magyar és a Magyarországra utazó izraeli turistákat.

Abrán György elmondta, hogy a magyar zsargonban rögződött a fapados kifejezés, bár a gépeken bőrülések vannak. Viszont a diszkont légitársaság jellemzői szerint az utasok igényeik szerint a jegyár fellett megvehetik a különböző szolgáltatásokat is.

A tel-avivi Wizz Air járat indulását Izrael nevében üdvözölte a helyi turisztikai minisztérium igazgatója, és a rendezvényen részt vett Szentgyörgyi Zoltán magyar nagykövet is.

A Wizz Air tavaly november 19-én kapta meg a magyar és az izraeli hatóságok hivatalos jóváhagyását a Budapest és a tel-avivi Ben Gurion Nemzetközi Repülőtér közti útvonal üzemeltetésére.

Az útvonalengedélyeket korábban a Malév használta, és ismételt kiosztásuk azután vált lehetővé, hogy a nemzeti légitársaság csődöt jelentett.

(MTI)
(2013)

Az indokok változnak, de a zsidók iránti gyűlölet ugyanaz

A zsidó államot október 7-én ért aljas és embertelen terrortámadás áldozatainak emlékére gyűjtött gyertyák fényében ezekben a rettenetes napokban a legaktuálisabb az áldott emlékü Sir Jonathan Sacks rabbi (1948–2020) egyik híres beszéde, amelyet Izrael és a zsidóság védelmében mondott el. Ezt a szenvedélyes hangú, igaz beszédet ajánljuk most magyar fordításban olvasóink figyelmébe. Am Jiszráél cháji!

El kell mondanom Önöknek, hogy mi azzal nőttünk fel, hogy „soha többé”, de ez egyre inkább úgy hangzik, hogy „újra és újra”, és mindennek lényege az Izraellel szembeni ellenségeskedés.

A középkorban a zsidókat a hitük miatt gyűlölték. A 19. és 20. században a származásuk miatt. Manapság, amikor embereket már nem lehet a vallásuk vagy a származásuk miatt gyűlölni, a zsidókat az országuk miatt gyűlölik.

Az indokok változnak, de a gyűlölet ugyanaz maradt.

Az anticionizmus az új antiszemitizmus!

Mert ne legyenek kétségeink, ez lesz a 21. század meghatározó küzdelme – a kérdés az, hogy melyik győz: a hatalomvágy az erőszakkal, terrorral, bombákkal, rakétákkal vagy az életvágy kórházakkal, iskolákkal, szabadságjogokkal és emberi jogokkal?

Ahányszor csak Izraelbe látogatok, mindig szembesülök az izraeliek – vallásosok és szekulárisok – rendíthetetlen és abszolút elkötelezettségével Mózes atyánk tanítása iránt, amely azt mondja, uváchtárá báchájim, azaz: válaszd az életet!

Mert fel kell állnunk és győznünk kell!

A judaizmus nem más, mint a valószínűség legyőzése a lehetőség által. És a lehetőségek valószínűség feletti győzelmét sehol a világon nem látni ma jobban, mint Izrael Allamában. Izrael egy pusztasággá vált országot újra termékenyvé tett, egy bibliai nyelvet újra beszélt nyelvvé tett, Izrael fogta a legrégebbi nyugati vallást és újra fiatalallá tette, fogott egy összetört népet és feltámasztotta.

Barátaim, addig nem nyugodhatunk, amíg Izrael nem lesz az élet és a remény mindent beragyogó szimbóluma szerte a világon!

Ámen.

Kőbányai János: Nagyszerű és Háborús Haza

(Erec Nehederet-Nilhemet)

Ezeket a hasábokon nem először írtam az Erec Nehederet című humoros műsorról (Arutz 12), amelynek elszánt nézője vagyok. Egyrészt azért, mert magyarként duplán élvezem,

(via Avigdor Hameiri és Efraim Kishon), másrészt pedig azért, mert nagyszerű dolog előben tapasztalni, hogy a humor (az irodalom) milyen hatásos fegyver és traumaoldó. Izra-

zem, hogy a héber műsorban Ágai Adolf, Nagy Endre és Karinty Frigyes szellemét látom visszaköszönni

el rengeteg cöreszére az egyik válaszlás: a humor, ami a túlélést éppen annyira segíti, mint a Vaskupola rakétaelfogó rendszer.

Mindig is csodálтам, hogy merényletek, rakétaesők, vagy éppen a gyilkos járvány ellenére is működik a humor, ébren tartva az életkedvet. Csodálтам és büszke voltam rá – legalább annyira, mint a fiatal állam egyéb sikereire.

Azonban – ahogy ez gyorsan közhely-igazsággá változott – a mostani háború: más. Mind veszteségeiben, mind dimenzióiban – és abban is, hogy sok elemében feleleveníti a soá keserves tapasztalatait.

Ezért is töltött el kíváncsi örömmel a szinte a napjaimat kitöltő, a háborús fejleményeket követő és elemző tévénézés közben, hogy bejelentették – a háború 19. napján –: szerda este (a „szokott időben”) újra jelentkezik az Erec Nehederet, ikonikus műsorvezetőjével: Ejal Kitzisszel. S csak a vizsla szem fedezi fel a rimelő változást: ezúttal Erec Nilhemet (azaz Nagyszerű helyett Háborús Haza a műsor logójacíme.)

A tény örömmel töltött el – nincs minden veszve. Pedig sok szempontból úgy látszik. Az izraeli gazdaság, a hírszerzésben, államvezetésben való bizalom romokban, a világ pedig a legkézenfekvőbb gonoszok ellenére a gyilkosok oldalára áll. (A Hamással tárgyalni, tűzszünetet követelni, történelmi sérelmeiket felbűfogni a gyilkosságokat és azok módját megismerve: ez nem más, mint a gyilkosok és módszereik legitímációja.)

A műsor késve indult – mert éppen (szerintem hamászek is TV-nézők) Rison leCionra hullott egy szokásosnál nagyobb rakéta, lerombolva egy lakóház felét („csak” három sebesültet vittek kórházba), és be is jelentették, nem biztos, hogy le tud majd peregni a műsor megszakítás nélkül.

És nem is volt túl jó – a bevált színészek, karakterek kicsit csikorgósabban csiklandozták a nevetetheteket. (Szerintem. A feleségemnek tetszett, és számára sokat adott.) Egyedül a BBC álszent tudósítását kifigurázó jelenetet élveztem igazán.

Azonban létrejött a műsor – a végén a szereplők smink nélkül elénekeltek egy dalt Slomo Artzival az élen –, s Budapestet is átérzem, hogy nem műsorral, hanem tettel szembesülhettem.

Hátha all after all – ezen a katasztrófán is túlleszünk.

(Forrás: multesjovo.hu)

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Örményország

Amióta az azeriek elfoglalták Hegyi-Karabahot, érezhetően romlott az Örményországban élő zsidók helyzete. A közelmúltban ismeretlen személyek vörös festékkel öntötték le a jereváni Mordecháj Navi zsinagóga külső falát. A nacionalista közösségi oldalakon „a zsidók az örmény állam esküdt ellenségei” bejegyzések, valamint fenyegető üzenetek jelentek meg. Az agresszivitást az váltotta ki, hogy Izrael szoros gazdasági és katonai kapcsolatokat ápol a többségében muzulmán lakosságú Azerbajdzsánnal. Pinchas Goldschmidt, az Európai Rabbik Konferenciájának elnöke szerint „a zsidók elleni támadás megdöbbentő”. „Az örmény zsidó közösség nem része a két ország konfliktusának.” A rabbi bírálta Nikol Pasinján örmény miniszterelnököt, aki Azerbajdzsán katonai akcióját a nációknak a soá alatt elkövetett bűneihez hasonlította. A 60-70-es években mintegy tízezer zsidó élt a toleránsnak és befogadónak ismert országban, akik a Szovjetunió más részeiből költöztek oda. Többségük a rendszerváltás után alijázott. Hitestvéreink száma jelenleg 500-1000 fő lehet.

Csehország

A prágai kormány 70,5 millió eurót biztosít a terezíni (Theresienstadt) egykori koncentrációs tábor felújítására és állagának megőrzésére. Az épületkomplexum a Monarchia idején laktanyaként szolgált. 1941–45 között a nációk mintegy 140.000 embert hurcoltak ide.

A látogatók számára

alakították ki, de később Németországból, Ausztriából, Hollandiából és más országokból is érkeztek foglyok. Theresienstadt átmeneti gyűjtőhely volt a haláltáborok felé vezető úton. Az SS számára dezinformációs és propagandacélokat is szolgált a Patyomkin-város, ahol a Nemzetközi Vöröskereszt képviselőit arról próbálták meggyőzni, hogy a koncentrációs táborokban elfogadható életfeltételek vannak. A félrevezetéshez tartozott a foglyok látszólag élénk kulturális és sportélete is.

Az időjárás nagyon megrongálta a Drezda barakkot, ahol a nációk kisgyermekekkel együtt élő asszonyokat őriztek. A barakk fontos része az emlékezésnek, ezért felújítása nem halasztható. Katrin Meyer, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség főtitkára szerint „a megőrzéssel megismerjük a soá áldozatainak emlékét, hogy a mostani és a későbbi generációk megismerjék a koncentrációs táborok foglyainak borzalmas életét”.

A felszabadulásig mintegy 33.000 deportált halt meg az éhség és a járványok következtében. 88.000 személyt más koncentrációs táborokba hurcoltak. A túlélők száma 23.000 volt Theresienstadtban.

Németország

A hamburgi önkormányzat a közelmúltban visszaadta a város zsidó közösségének az 1906-ban épült Bornplatz-zsinagóga területét. A neoromán stílusú templomot a nációk a kristályéjszakán felgyújtották, majd teljesen lerombolták. Ez volt a legnagyobb zsinagóga Észak-Németországban. Később óvóhely léte-

sült a területen, amelyet csak árják használhattak. A hivatalos aktuson Dirk Kienscherf, az önkormányzat képviselője sajnálatát fejezte ki, hogy az átadás elhúzódott. Jelenleg a régi zsinagóga egy mozaik-emlékmű utal, amelyet 1988-ban Margrit Kahl iparművész készített. Az új zsinagóga felépítésének közel 600.000 eurós megvalósíthatósági tanulmányát a szövetségi kormány fizeti. A kivitelezés költségeit egyrészt a városi önkormányzat, másrészt szponzorok támogatásából kívánják fedezni.

Az első zsidók, akik menekülő marraonok voltak, a 16. század végén jelentek meg Hamburgban. A 17. században a szefárdoknak már három zsinagójuk volt a városban. A kelet-európai askenáziak a 17. század elején telepedtek le, első templomuk 1844-ben épült.

A 20. század elején még mintegy 20.000 zsidó élt Hamburgban, 1980-ban már csak 1000-1500 fő. A poszt-szovjet térségből és Iránból érkezettekkel együtt jelenleg mintegy 2500 hitestvéreink él a városban. A holokausztnak 9000 helyi áldozata volt.

Tunézia

Az ország középső részén, egy oázisban fekvő településen található El-Hamma-zsinagóga gyűjtőgátás következtében teljesen megsemmisült a gázai el-Ahli kórház elleni rakétatámadás után, melyet feltételezhetően az Iszlám Dzsihád terrorszervezet követett el. Sokan videóra vették a templom leégését, majd a felvételeket a közösségi hálózaton terjesztették. Ismeretlenek a romokra egy palesztin zászlót is kitűztek. A gyűjtőgátás súlyosan megrongálta a 16. századi neves kabbalista, Jozsef Maaravi rabbi sírját, amelyet zsidó zarándokok rendszeresen felkeresnek. A hasz-

nálaton kívüli zsinagógát 2011-ben, az arab tavasz idején már érte egy hasonló támadás, de az nem kötődött Izraelhez.

Tunéziában mintegy ezer zsidó él, akiket aggodalommal tölt el a szélsőséges provokáció. Az Amerikai Zsidó Bizottság élesen elítélte a vandál tettet.

Kovács

Örményország. Pinchas Goldschmidt: Az örmény zsidó közösség nem része a két ország konfliktusának

Csehország. A terezíni táborát a nációk ún. mintatábornak szánták, ahová a Vöröskeresztet is beengedték

Németország. Az egykori Bornplatz-zsinagóga felépítésének megvalósíthatósági tanulmánya közel 600.000 euróba kerül

Tunézia. Az elpusztított El-Hamma-zsinagóga, tetején az elkövetők névjegyével

IZRAELI SZÍNES

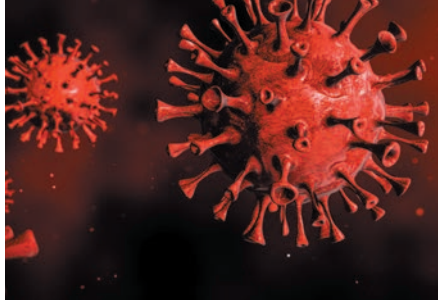
Gyorsan terjed a koronavírus új omikron-variánsa

Jelentősen nő a koronavírusos betegek száma, de nincs ok pánikra – jelentette a 12-es kereskedelmi TV hírportálja. A kritikus állapotban levő betegek száma továbbra is nagyon alacsony.

Jelentősen növekszik és a delta-variáns elterjedtségét közelíti meg a koronavírusos esetek száma. Cyril Cohen professzor, a Bar Ilan Egyetem immunterápiás laboratóriumának vezetője szerint viszont komoly eltérések vannak a három évvel ezelőtti járványhullámhoz képest, és nincs ok a pánikra.

Szerinte azért ad kevésbé okot az aggodalomra a járvány visszatérése, mert a lakosság nagy része már legalább egyszer megfertőződött vagy beoltották. Emellett ma már elérhető olyan kezelések is, amelyek megelőzik a súlyos betegség kialakulását, és a jelenlegi vírustörzsek az omikron változatai, amely kevésbé fenyegető a delta-törzsekénél.

A professzor mégis óvatosságra intett, pl. a zsúfolt helyek elkerülésére, mert a betegség nehezen átvészeltető, sőt, veszélyes is lehet a lakosság jelentős része számára. A már rendelkezésre álló védőoltást csak az időseknek és az immunbetegeknek ajánlja. (MTI)

Forrás: Getty Images

Ben Gurion ikonikus szobrának felgyújtásával kezdődött az új év

Egy 34 éves hajléktalan letartóztattak annak gyanújával, hogy felgyújtotta a tel-avivi tengerparton az ország első miniszterelnöke, David Ben Gurion ikonikus szobrát. A tett mögötti indíték egyelőre tisztázatlan, írja beszámolóiban az *ujkelet.live*.

Tel-Aviv polgármestere, Ron Huldai a közösségi médiában közzétett bejegyzéseiben kijelentette, hogy a lehető leghamarabb felújítják a szobrot.

A Ben Gurion-szobor Paul Goldman fotós híres képének alapján készült, mely megörökítette az egykori miniszterelnököt, amint 1957-ben fejen áll a tengerparton.

„Nagyon szomorú, hogy az új év elején valaki úgy döntött, megrongálja a város egyik legkedveltebb műalkotását, mely az országalapító David Guriont ábrázolja” – írta Huldai.

A szobrot először az önkormányzat dolgozói körbekerítették, majd egy buldózerrel eltávolították a helyszínről.

Az önkormányzat feljelentést tett a rendőrségen.

Ben Gurion múzeumá alakított háza körül az esemény fényében úgy döntöttek, fokozzák a biztonságot.

„Szomorú látni az izraeli társadalomban az országot létrehozó szimbólumokkal és alapító atyákkal szembeni ellenérzést” – olvasható közleményükben. „Ennek a szomorú tendenciának a részeként különösen szomorú az erőszakos cselekmény a tel-avivi tengerparton. Egy szobor helyreállítható, az a társadalom viszont, amely elveszti a múlt iránti tiszteletet, olyan társadalom, amelynek jövője ködbe borul, és nagyon nehéz lesz újjáépíteni.”

Messze távol várnak engem balsamos hegyek,

Vége lesz a szenvedésnek, én hazamegyek,

Otthon, otthon meggyógyul majd minden, ami fáj,

Ám Jiszráél cháj, ám Jiszráél cháj!

(Régi cionista népdal)

A rendőrség mentette ki az ultraortodoxok haragja elől a polgármesternőt

A rendőrség mentette ki Izraelben az ultraortodox szélsőségesek haragja elől egy „ostromlott” épületből a polgármesternőt Bét Semesben – jelentette a Times of Israel angol nyelvű hírportál nyomán az MTI.

Ultraortodox szélsőségesek tucatjai szemeteskukákat gyűjtöttek fel, és megrongálták Bét Semes női polgármesterének, Aliza Blochnak az autóját – betörték a gépjármű szélvédőjét és kilyukasztották a kerekeit –, miközben részt vett egy új,

ultraortodox általános iskola felavatásán városában. Az új intézmény a vizsnyici chászidokat fogja szolgálni.

A zavargók körülvették és különböző tárgyakkal dobálták az épületet. A polgármesternőt az iskolából közel két óra elteltével mentették ki a jelentős erővel felvonuló rendőrök, akik közül egy fejszerűlést szenvedett és orvosi ellátásra szorult, mert a rendbontók kövekkel dobálták őket.

Néhány nappal korábban a helyi

vallási szélsőségesek megrongáltak egy hirdetőtáblát, amelyen az ősz helyhatósági választásokra kampányoló Bloch arca látszott. Az ultraortodox városokban és negyedekben az utóbbi években rendre megrongálják és befestik vagy letérik a nők arcát ábrázoló hirdetéseket.

Jichák Hercog államelnök telefonbeszélgetésben támogatásáról biztosította az ortodox módon vallásos Aliza Blochot. Hercog a beszélgetésükéről kiadott közleményben elítélte a Blochkal szembeni erőszakot, amelyet elfogadhatatlannak és túrhetetlennek nevezett.

Szintén bírálta a zavargást Móse Arbel, az ultraortodox Sász párthoz tartozó belügyminiszter, aki felszólította a bűnüldöző szerveket, hogy állítsák bíróság elé a felelősöket. Eddig nem került sor letartóztatásra.

A 2018-ban megválasztott Bloch Bét Semes első női polgármestere, és újra indult az október végi helyhatósági választáson a Jeruzsálemtől mintegy harminc kilométerre nyugatra található, egyre szigorúbban vallásos városban.

Haifa útban a tengerjáró iparág Oscar-díja felé

A rangos Seatrade Cruise Awards verseny 2023-ban a három kiemelkedő körutazási célpont közé választotta Haifát.

A verseny a maga területén az egyik legjelentősebb a világon, a szakértői zsűri minden kategóriában több száz jelöltet értékel – írja a *Ynet*.

A jövő hónapban ünnepi ceremóniát rendeznek Hamburgban, amelyen minden kategóriában kihirdetik a győztest a három döntős közül. Haifa mellett a szaúd-arábiai Dzsidda és a németországi Hamburg jutott be az utolsó fordulóba.

A haifai kikötőt igénybe vevő utasok száma jelentősen, több száz százalékkal nőtt a koronavírus megelőző 2018-as és 2019-es évhez képest. Míg 2018-ban mintegy 28.000 turista érkezett hajóval a városba, idén Haifa körülbelül 250.000 főre számít. Szemben a 2018-as 51.000-rel, idén nagyjából 215.000 utas indul innen sétahajózásra.

Az elmúlt esztendőben a következő helyek nyerték el az Év úti célja díjat: Dubai, Barbados, a Seychelle-szigetek és Dél-Olaszország.

A Haifa Port vezérigazgatója, Udi Saron örömet fejezte ki a jelölés kapcsán: „Remélem, hogy ez a rangsorolás más érdekelt izraeli feleket is arra ösztönöz, hogy felkarolják a körutazási ágazatot, amely most teszi meg a kezdeti lépéseket a benne rejlő lehetőségek kiaknázása felé” – mondta.

A haifai kikötő

Megindult Tel-Aviv piros villamosa

Több éves késéssel, egynapos díjmentes utazással megindult Tel-Aviv első „piros” villamosvonalán a közlekedés – jelentette a helyi média.

A „piros” járat, amely Izrael kereskedelmi központjának, a Tel-Aviv körüli agglomerációnak, Gus Dánnak különböző részeit köti össze a várossal, a déli Bét Jám elővárostól Petách Tikváig közlekedik.

Az új villamos bírálói elsősorban azt nehezményezik, hogy szombaton és a

A miniszterelnök és felesége a villamosvonal avatóünnepségén

zsido ünnepeken, évente hetvenkét napon a vallásosok követelésére leállítják a főként szekuláris, vagyis nem vallásos negyedekben és városokban haladó járatot.

Emiatt számos tüntetést terveznek, és Tel-Aviv polgármestere is távolmaradásával tüntetett a szalagátvágó ünnepségen, mely után Benjámin és Szará Netanjahu villamosra szállt Miri Regev közlekedési miniszter társaságában.

Az első villamosok péntek reggel 5.40-kor indultak egy időben a Petách Tikva-i és a Bét Jám-i végállomásra, valamint egy harmadik megállóból – de három órával a szombat kezdete előtt, péntek délután már megszűnik a forgalom, és csak másnap este, egy órával szombat végeztével, szombat este fél tíz-kor indul újra.

Szombat estétől öt és fél sékel (mintegy ötszázötven forint) lesz a jegy ára a vonal egyes szakaszain, de tizenkét sékelbe (mintegy ezerkétszáz forintba) kerül az utazás a vonal teljes hosszán, 24 kilométeren és harmincnégy állomáson. A járat nagyrészt a föld felett közlekedik kötött vágányon, de Tel-Aviv belvárosában nyolc megállót a föld alá helyeztek.

Az első járat megindítása után folytatódhatnak az építési munkálatok két további vonalon, melyek a tervek szerint 2026-ban és 2028-ban készülnek el. A három villamosnak százharminckilenc állomása lesz Gus Dán tizennégy városában.

A piros vonalat 2015-ben kezdték építeni, s többször emelni kellett a költségvetését. A beruházás végül mintegy tizenkilenc milliárd sékel (mintegy kétezer milliárd forint) emésztett fel. (Shiri Zsuzsa, MTI)

Majdnem 4000 éves, rejtélyes építményt tártak fel Észak-Izraelben a régészek – jelentette a Háárec című újság hírportálja.

A tökéletes építségben megmaradt, vályogtégla boltozatot is tartalmazó különleges leletre a Jezréel völgyben lévő Tel-Simron nevű ásatási domb tetején bukkantak.

A Tel-Simron ásatás helyszíne légifelvételen

Fotó: Eyecon

A bronzkori akropoliszt, vagyis dombtetőn lévő szakrális szerkezetet négy méter vastag vályogtégla fallal építették, de nem volt benne terem vagy nagyobb tér, hanem csak a hegy gyomrába vezető szűk, majd kiszélesedő folyosó. A folyosó végét egyelőre nem tudták feltárni, mert attól tartanak, a további ásatások miatt beomolhatnak az eddig felszínre került részek.

A folyosót hordalék temette be, ezért teljes építségében megmaradt a tetőszerkezete, a kánaáni boltív. A régészek egyelőre nem tudják, milyen célt szolgált az épület.

A térségben található Meggidóhoz hasonló Tel-Simront eddig kevésbé kutatták a szakemberek, mert nem fontos szereplője a Bibliának, noha Józsué könyve megemlíti a honfoglaló izraelita törzsek egyik hódításaként.

A város mintegy 4000 éve, a középső bronzkorban élhette virágkorát, amikor jelentős kánaáni település volt, amely az egész dombot elfoglalta, hatalmas sáncokkal védte el oldalait, tetejét a mostanában feltárt hatalmas akropolisz állt. (Shiri Zsuzsa, MTI)

Az 1956-os mártír édesanyja volt a magyar pszichológia „nagyasszonya”

Az 1956-os forradalom után kivégzett Gimes Miklós édesanyja, Hajdu Lilly az elsők között vállalt nőként szerepet a magyar pszichológia történetében. Hogyan lett a lelkes „holnaplányból” a magyar pszichológia „nagyasszonya”?

A pszichológia fiatal tudományának számított a 20. század elején. Freud, Jung, Ferenczi és társaik izgalmas tevékenysége az öntudatosodó nőkre is nagy hatást gyakorolt: miután 1895-ben a magyar nők számára is lehetővé vált, hogy az egyetem orvosai, bölcsészeti és gyógyszerészeti karán tanuljanak, egyre többen döntöttek úgy, hogy megvalósítják álmaikat. Köztük Hajdu Lilly is, akinek személyes sorsát nagyban befolyásolták a magyar történelem tragikus fordulatai.

„Csak egy nő vagy”

Hochmann Lili Miskolcon született 1891-ben, egy asszimilálódott zsidó polgári család öt gyermeke közül harmadikként. A haladó gondolkodású családban a korszakban szokatlan módon két lány is egyetemre járt: Lilly és nővére, Margit is orvosi egyetemre jelentkeztek az érettségi után. Lilly 1909-ben kezdte meg tanulmányait, amikor a női hallgatók aránya mindössze két százalék volt. Amint az a Hajdu Lillyvel foglalkozó, Borgos Anna által írott remek tanulmányból kiderül, családja támogatta, apja biztatta, de egy fennmaradt levél szerint féltette is jó hírét: „De egyet soha ne felejtés, és folyton szem előtt tarts, hogy csak egy nő vagy, mégpedig olyan igazi, tisztességes család sarja, akiről büszkeséggel mondhatom, hogy úgy kedves, drága anyád, mint az én részemről, családunkban egy parányi szenny soha be nem piszkolta erkölcsösségünket.”

„Holnaplány” az egyetemen

Egyetemi éve alatt belevetette magát Budapest pezsgő szellemi életébe. Magát „holnaplány” nevezte, utalva arra, hogy az általa képviselt értékrend és életpálya igazán majd csak a jövőben válhat a nők szélesebb rétege számára elérhetővé. (Nem is tévedett.) Ekkor került kapcsolatba a Galilei-körrel, ahol találkozhatott az általa rajongásig szeretett Ady Endrével is, aki még dedikálta is *Ki látott engem?* című kötetét a csinos medikának.

A klasszikus művészet, Isten és Ady Endre iránti rajongása után hamarosan a valóságos szerelem is megérkezett az életébe: a Galilei-körben megismerkedett későbbi férjével, a szintén orvostanhallgató Gimes Miklóssal is. Fennmaradt levelei egyikében így írt: „A ma férfiai, akármilyen okosak és intelligensek, nem értek még meg a holnap asszonyaihoz. [...]”

Té azt mondtad, az eszemért, holnaplány voltomért szeretted meg. Ezt én tudtam, de mikor a múltkor megmondtad, olyan boldog voltam, mint eddig senki, mert ilyesmit még nem mondtak lányomnak.”

Gimes Miklóssal 1915-ben házasodtak össze, két gyermekük született: fiuk, ifjabb Gimes Miklós 1917-ben, lányuk, Judit 1920-ban.

Elmeorvos és gyógypedagógus

1914-ben, még egyetemi hallgatóként kezdett dolgozni az Elme- és Idegkórtani Klinikán mint elmeorvos. Hamar gyakorló analitikus lett

belőle – ő kezelte például Juhász Gyulát, Csáth Gézának pedig a kollégája volt. (Juhász Gyula *Ha nem szeretsz...* című elbeszélésében idézi meg a „fiatal, szőke orvosnő” alakját. Baráti körükben több galileista értelmiségi és művész megfordult; jó viszonyt ápoltak például Karinthyékkel és Kosztolányiakkal; Kosztolányi feleségének írott levelében „kedves, okos, jószágos nő”-nek nevezte Hajdu Lillyt.

Hajdu Lilly férjével együtt 1918-ban átvette a Frim Jakab által alapított, fogyatékkal élők gondozásával foglalkozó zuglói intézet irányítását, és a saját elképzelései szerint átalakította. 1927-ben a mai Uzsoki utcában működő intézmény helyén felépült a kórház, Hajdu Lillyék pedig a Schmidt-kastély (a mai Kiscelli Múzeum) szomszédságában vették tovább a gyógypedagógiai létesítményt, dr. G. Hajdu Lili Gyógypedagógiai Intézete és Gyermekeküldő Telepe néven. Itt nyaralt például Kosztolányi fia, Ádám is.

A Tanácsköztársaság bukása után Hajdu Lillyék az emigrációt fontolgatták, de végül maradtak. Zuglói otthonukban jómódban éltek, gyerekeiket zongorázni és francia nyelvre taníttatták. A húszas években mégis identitásválságba keveredett:

„Nem izgat engem a szép ruha, a szép lakás, én magammal szeretnék valamit csinálni, magam szeretnék valamit csinálni, valamit, amit csak én csinálhatok.”

Ez lett a pszichoanalízis, ami iránt a „holnaplány” már az egyetem alatt elkezdett érdeklődni, Ferenczi Sándor előadásait hallgatva. 1933-tól kezdve praktizált, érdeklődése leginkább a skizofréniára irányult, a témában több előadást is tartott.

A vészkorszak

A harmincas évektől kezdve a fokozódó antiszemitizmus hatása alól ő sem tudta kivonni magát. Megszűnt az állása a Mészáros utcai poliklinikán, magánlakásokon folytatta szemináriumait, ahol a tömeglélektan hatásáról vitatkoztak pszichoanalitikus kollégáival. Bár újból felmerült bennük az emigráció gondolata, ismét maradtak – a döntés pedig végzetesnek bizonyult. Férjét, Gimes Miklóst deportálták, és a Leitmeritz melletti koncentrációs táborban életét vesztette. Hajdu Lilly bujkálva, menekülve, védett házakban élte túl a vészkorszakot.

A pszichiátria korszerű módszereiben hitt

A háború után Hajdu Lilly belépett a kommunista pártba; fia, ifj. Gimes Miklós a *Szabad Nép* újságírója lett. A kommunizmusban azonban a pszichológia és a pszichoanalízis nemkívánatos tudománynak számított, és Hajdu a Magyar Pszichoanalitikus Egyesület elnökeként kénytelen volt

1949-ben feloszlalni a testületet. 58 évesen talajvesztetté válik, neurológiát volt kénytelen tanulni, amihez viszont nem érzett semmi kedvet. Végül átkerült a Lipótmezei Elme-gyógyintézetbe, amelynek előbb igazgatóhelyettese, majd 1954-től 1957-ig igazgatója volt. Ugyancsak az ő nevéhez fűződik az intapuzsai munkaterápiás kísérleti intézet: Benedek István, az intézményről szóló *Aranykretrec* című regény írója ennek a „nagyasszonyának” nevezte. „Emlékszem arra, ahogyan bevonult Lipótmezőre. Megrettentünk szálak alakjától és férfias erejétől. Tartózkodó ellenszenv fogadta, talán még ma is az veszi körül. De én hamar megszerettem: jó és igaz embernek találtam. [...]”

Katonás asszony, akitől mindenki tart egy kicsit, s akit még az ellenfelei is tisztelni kényszerülnek” – rajzolta meg Hajdu Lilly alakját az írópszichiáter. Az egykori „holnaplány” vezetésével a pszichiátria elavult módszerei, a kényszerzubbony, az elektrosokk és egyéb, kínzásnak is beillő módszerek háttérbe szorultak a Lipóton, bevezették viszont az ekkoriban újdonságnak számító antipszichotikumok alkalmazását.

1956 következményei

1956-ban fia vezető szerepet vállalt a forradalomban, aminek következtében decemberi letartóztatása után a Nagy Imre-per harmadrendű vádlottja lett. 1957-ben ennek hatására kényszernyugdíjazták édesanyját, Hajdu Lilly csak magánpraxist folytathatott, illetve lakásszeminariumokat tartott. 1958. június 17-én a bécsi rádióból értesült fia kivégzéséről, ami után megkérdőjeleződött élete további értelme. Egyre jobban szenvedett betegségétől, a sokizületi gyulladástól, és – talán félelemből – a barátai is elmaradoztak mellőle.

„Reményem azóta megszűnt”

Hajdu Lilly egyre inkább elszigetelődött. Fia családja (volt felesége és hat éves fia) Bécsben, később Svájcban telepedett le, saját testvérei Brazíliában éltek. A pszichológusnő többször is próbált kiutazási engedélyhez jutni, hogy meglátogathassa őket, e célból még Münnich Ferencet is felkereste, akit még a Galilei-körből ismert. Mindhiába: kérelmét, sokáig tartó hitegetés után, harmadszor is elutasították. „A halál gondolata június 17-én két éve, hogy elindult bennem. Az a halvány remény, hogy Jucáékát és Luciékat láthatom – visszatartott a kiviteltől. Reményem azóta megszűnt, a lélek fájdalma mélyebbé vált, a testi fájdalom csaknem elviselhetetlenné” – írta Hajdu Lilly, mielőtt élete 1960. május 27-én tragikus véget ért.

Bálint Lilla/Dívány

Az FBI nyomozott Einstein után

Ezernégy száz oldalas aktát vezettek róla

Hoover nagyon gyanúsak tartotta Albert Einstein, a relativitáselmélet kidolgozóját: több mint húsz éven figyelte meg őt ezért az amerikai titkosszolgálat, az évek során pedig több mint ezeroldálny irat gyűlt össze róla.

Ismerve a múlt század egyik legmeghatározóbb tudósának gyermekei, nem is olyan meglepő, hogy ilyesmi történt vele.

Einstein 15 évesen viselkedése miatt kicsapták a középiskolából, részben ennek hatására mondott le német állampolgárságáról mindössze két évvel később.

Nem akart semmiféle közösséget vállalni az autoriter berendezkedésű német iskolarendszerrel, illetve az ország erősen militarista szemléletével sem, amelyet már ekkor szívből gyűlött.

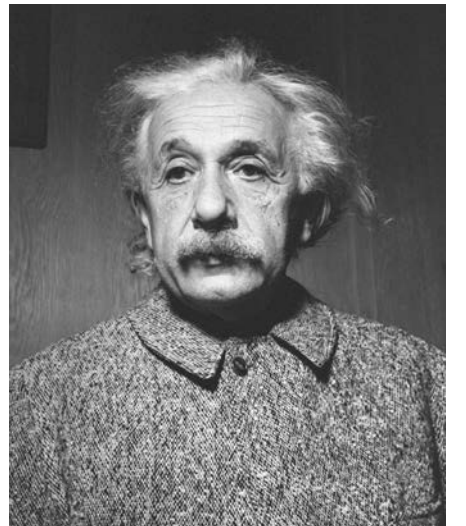
Einstein sosem hallgatott, ha mondanivalója volt

Ehelyett inkább Zürichbe ment tanulni, felvette az állampolgárságot, ott szerzett diplomát, majd a berni szabadalmi hivatalban kezdett el dolgozni. Itt végezte el a relativitáselmélettel és a kvantumelmélettel kapcsolatos úttörő kutatásainak egy részét. A gravitációs hullámok 2016-ban leírt létezését például már száz évvel korábban előre jelezte.

Jó ideig nem tért még vissza Berlinbe, ám amikor 1914-ben addigi munkájának elismeréseképp meghívták az ottani egyetemre, hogy saját elméleteit oktassa a diákoknak, hazautazott.

Tovább haladt megkezdett munkájával, azonban a politika ebbe hamar beleszólt.

Miután az 1920-as években a náci a relativitáselméletet „zsidó perverzióként” elutasították, Albert Einstein halálos fenyegetések tucatjait kapta. Már sétálni sem indult el egyedül, de nem hátrált meg, és ezentúl is kritizálta azt, amit rossznak tartott. Felszólalt a nacionalizmus ellen, ugyanakkor a kapitalizmust is megkérdőjelezte, a szocializmussal viszont szimpatizált.

Einstein levele indította el a Manhattan-projektet

A helyzet odáig eszkalálódott, hogy 1933-ban Einstein Amerikába költözött. Mivel fejére gyakorlatilag vérdíjat tűztek ki, nem volt más választása, mint új otthon keresni. A kreativitás és a szólásszabadság hazájának vélte az USA-t, ezért esett választása az országra.

Itt sem rejtette véka alá politikával kapcsolatos gondolatait.

„Mivel zsidó vagyok, talán megértem és átérzem, hogyan érzik magukat a feketék a megkülönböztetés áldozataként” – mondta egyszerűen.

Felszólalt a szegregáció, a lincselések és az igazságszolgáltatásban elkövetett hibák ellen. Barátságot kötött W. E. B. Du Bois íróval és Paul Robeson színésszel, a Lincoln Egyetemről pedig tiszteletbeli diplomát kapott.

Más fizikusokkal, köztük Szilárd Leóval, Teller Edével és Wigner Jenővel együtt levelet írt a Fehér Háznak, amelyben arra biztatta Amerikát, hogy lépjen fel a náci Németország atomfegyverrel való fenyegetőzése ellen.

A levelet Einstein később megbánta: tulajdonképpen ez az írás adta meg az utolsó löketet a Manhattan-projekt elindításához, amelyben ő maga nem vett részt.

Képtelen vádak születtek

Az FBI érdeklődését már az emigrálását követő évben felkeltette a tudós. Tudták az igazgatóval, hogy felmerült bennük annak gyanúja: Einstein kommunista. Hoover azt felelte, semmit sem tehet ezzel kapcsolatosan; a levéllel ugyanakkor megnyílt az Einstein-akta, amelyet 1950-től kezdve folyamatosan bővítettek.

Februárban Harry Truman elnök bejelentette, hogy Amerika hidrogénbombát fejleszt, amire válaszul Einstein megjelent egy tévéműsorban, amelynek házigazdája Eleanor Roosevelt volt, és nyilvánosan elítélte a törekvést.

„A földi élet megsemmisítése a technikai lehetőségek határain belülre került” – mondta, feldühítve ezzel Hoovert: Einstein ekkor az FBI szoros megfigyelés alá került. A kormányügynökség a tudós ismerősei után nyomozott, fiáról pedig egy időben azt hitték, szovjet tús – holott Dél-Karolinában tartózkodott.

Az újságkivágások szerint olyan hírek is terjedtek a kutatóról, miszerint segített náci tudósoknak egy halálsugár megalkotásában.

Az FBI a katonai hírszerzésnél érdeklődött arról, igaz lehet-e ez. Azok közülök, hogy a dolog képtelenség. Akadt olyan nézet is, amely a kutatót az ufókhöz kötötte, és megállapította, hogy az ismeretlen repülő tárgyak szovjet kémeek.

Deportálták volna Amerikából

Azt nem tudjuk, hogy Einstein értesült-e arról, mi készül ellene: az FBI-nak ugyanis úgy tűnik, konkrét terve volt arra nézvést, mit tennének vele, ha rá tudnák bizonyítani a képtelen vádakot, vagy legalább a kommunizmust. Ez ugyanis a hidegháborús években elvághatta a meggyanúsított karrierjét is, amire az atombomba atyjának, Robert Oppenheimernek az élete a legjobb példa. Einstein meg akarták fosztani 1940-ben megszerzett állampolgárságától, sőt az is felmerült, hogy kitoloncolják Amerikából: hogy hova, arról nem szólnak a feljegyzések. Bármi volt is az igazság, életrajzírója, Andrew Robinson szerint nem valószínű, hogy igazán megijesztette volna az FBI terve, ha a náci ellene tervezett gyilkossági kísérlete sem tudta megrázni.

Albert Einstein egész hátralevő életében a nukleáris fegyverek korlátozásáért harcolt. A róla készített feljegyzések egy része mára nyilvánosan elérhető, így bárki kutathatja, hogy mivel kapcsolatosan is vizsgálódott annak idején az FBI.

Kálmán Szonja/Dívány

„Szeretet és hűség ne hagyjanak el téged...”

(Péld. 3/3)

„...férfinak és nőnek teremtette őket. És megáldotta őket Isten és szólt hozzájuk Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok...” (I.M. 1/27–28) Majd jöttek a rabbik, és kiegészítették: „Amennyiben tíz év után nem szül férjének gyereket, adjon válólevelet az asszonynak és bocsássa el.” (Hilchot Deót 27)

Smelke Hopstein feleségével, Debórával nagy szeretetben élt a máramarosi Szaploncán.

Rájuk illett az Írás szava: „Sok víz nem bírja kioltani a szerelmet, és folyamok se sodorják el.” (Én. én. 8/7) Olyanok voltak ők ketten, mintha róluk írta a Talmud: „Lám, Debórának, a nagy vezéresszonynak volt férje. De csak annyi maradt meg róla, hogy Lapidotnak hívták, és hogy ő volt a híres asszony hitestársa. Lehetett szegény katona, szántóvető, költő vagy muzsik: ki emlékszik rá? Csak annyit tudunk róla, hogy ő volt a férj. Felesége, Debóra Izrael vezére, hősnője és dalnoka volt. Lehetett-e neki szava ilyen asszony mellett?” (Ket. 22b)

Teltek az évek, és Debórának nem született gyermeke. Smelke biztatta feleségét: Menjünk Josef Meir Weiss rabbihoz. „Ő (Isten) majd száll perbe népéért... értünk, majd megkönyörül azokon, akik Őt szolgálják!” (135. zsolt.) A rabbi, kinek áldását csodavetőnek tartották, megáldotta az asszonyt, és várták a gyermekáldás csodáját! Telt, múlt az idő, majd letelt a tíz év is, ám a csoda nem következett be! Mi legyen ezután? Szerették egymást igaz szerelemmel, mely nem lankadt tíz év után sem... Debóra szomorkodott. Smelke meg vizsgálta: Debóra lelke! „Miért oly keserű a szíved? Nem vagyok én jobb neked tíz gyermeknél is?” (I.Sám. 1/8) Mit mondhatnék más – mondta a rabbi szomorúan –. Isten nem hallgatta meg könyörgéseidet... áldásom nem hatott az Égre! Isten elzárta előled feleséged méhét! Nem tehetsz más! Adj válólevelet feleségednek, és küldd vissza apja házába.

Smelke és Debóra ott álltak összeülve és zokogva a rabbi előtt. A rabbi szíve majd megszakadt, de a törvény, az törvény! Fogott egy üveg pálinkát, és Smelke kezébe nyomta: Igyatok egy pohárral feleségeddel, mielőtt elküldenéd! Bány vele megértéssel. Utasítalak: Add feleségednek házadból, amit csak akar. Hadd vigye magával, attól majd megnyugszik. Ezzel elküldte őket, miközben könnyei hosszú szakállára hullottak...

Hogy mit történt azután, senki sem tudta. Smelke és Debóra Hopstein el-tűntek a faluból. A rabbi aggódott: hátha beleölték magukat a Tiszába. Néhány nap, és jött a hír: látták őket Nagy-Técsőn, Debóra apjának házában. Josef Meir rabbi várt egy hetet, majd szekeret küldött a férfiéért. Smelke meg is érkezett rövidesen. A rabbi összehívta a rabbibíróságot, és kihallgatta a férfit. Mondt, Smelke Hopstein! Elküldted a feleségedet? Igen, rabbi! Elküldtem a törvény rendelkezése szerint. Mielőtt elment, elbúcsúztunk, és ittunk a pálinkából, amit tőled kaptam. Mondtam Debórának: „Mindenestül szép vagy, kedvesem, és hiba nincsen benned!” (Én. én. 4/7) Nem született gyermekünk, és emiatt el kell küldjelek! Majd mondtam, amire utasítottál: Vidd magaddal, Debóra kedvesem, ami kedves volt számodra házamban! Vidd el mindazt, amihez ragaszkodtál, legyen tied, amit szeretted! Vidd magaddal, amit csak akarsz! Én mindaz legyen a tied. A rabbi sürgette: Mondd, mi történt azután! Smelke folytatta: Tudja, rabbi, annyi pálinkát ittam bánatomban, hogy teljesen lerészegedtem! Mély álomba estem. Ám amikor felébredtem, ott találtam magam az ágyamban... drága Debórák apjának házában. Jött Debóra... „szemei olyan szelídek voltak, mint galambok szemei, mikor a patak vízébe néznek” (Én. én. 5/12). Kérdeztem: Mondd, Debóra életem, mit keresek itt, apád házában? Mire ő: Nem azt mondtad, hogy magammal vihetem, amit legjobban szeretek, amihez legjobban ragaszkodom? Te vagy, Smelke, akit magammal hoztam, mert te vagy, akit legjobban szeretek, és akihez legjobban ragaszkodom! Smelke a rabbi szemébe nézett: Te mondtad, rabbi, mit tegyek, és én azt tettem, amire utasítottál! Debóra engem magával vitt, és ezután vele is maradok.

A rabbik összenéztek! Mit volt mit tenni? Smelke és Debóra azt tették, amire a rabbi utasítást adott! A rabbi döntését nem lehet visszavonni! Josef Meir Weiss erre behívta Deborát, megáldotta, és azt mondta: „Íme, nem szunyad s nem alszik Izrael őrzője!” (121. zsolt./4) Bízunk Istenre ügyetek megoldását! És kilenc hónap múlva a csoda bekövetkezett: Debóra fiút szült, akinek a Josef Meir nevet adták!

Szerdóc J. Ervin főrabbi

Svarcoltunk Schwartznál

Talán valamelyik izraeli nagyember is viselhette korábban az ajándékba kapott öltönyöket. Talán éppen Mose Dajan levett öltönyei kerülhetek hozzám? E „gyanú” alapja (?) az volt, hogy egyszer Annus néni ki tudja hogyan hozzá került izraeli képes újságot tett elém a konyhaasztalra, és azt mondta: kisőreg, ha szemtakarót tennél a bal szemedre és kicsit már kopasz lennél, hasonlítanál erre a politikusra.

Úgy húsz év múlva e „gyanú” feléledt: amerikai ismerősöm azt mesélte, hogy apjának jelenlegi felesége annak idején egy ideig együtt élt a tábornokkal. Ki tudhatja, gondolom ma is. Bár..., talán, talán az apám ténykedése által produkált hízott libamájak valamelyike netántán elkerülhetett a tábornoki háztartásba a szintén „Magyarból” alijázott hölgy révén...

Két csomagban négy öltönyt, egy pár 40-es férficipőt, két pulóvert, egy gyapjúsálát, egy pamutinget, egy télikabátot, három selyem nyakkendőt kaptam. Igen, megkaptam, mert az ajándékba kapott, 850 forint „belföldi forgalmi értékű” holmikért összesen 584 forint összegű vámot befizettünk. Előbb a Verseny utcai Vámhivatal, aztán én is megkaptam, ami járt...

Örülni nem tudtam: a cipő mérete nem stimmel, nagyobb hordtam már, minden öltöny legalább két számmal nagyobb volt. Pedig nagy szükség volt már egy rendes öltönyre, mert a két évvel korábbi sötétkék öltönyöm nadrágszára, zakóujja bizonyozz hozzá megmerővődött, némelyik humoros leánygyén a vásárnap délutáni táncklubban megkérdezte: az öcsédé az öltöny? A profi(nak vélt) rokozás, még inkább a tangózás aztán feledtette a nem nagyon szalonképes öltözetet.

A cipő, a télikabát, egy pulóver gazdára talált, az ezekért kapott pénz majdnem fedezte a fizetett vám összegét.

Az öltönyöket elvittem a szabók szabójához, bizonyos Szabó János hírnevet szerzett focistához és az egyik szabóműhely főnökéhez. Jót neveltünk, amint felpróbáltam a túlméretes ancugokat. Na, ide figyelj, komolyodott el a mester: nagyon f... finom kis öltönyöket kaptál. Ezek amerikai cuccok, csak azok varrnak hátul kéthasítékos és hátbelés nélküli zakókat. Ha ezekben belenősz, apám, akkora jani leszel, hogy csak na... Nem akarsz belenőni? Már most kell mind a négy? Nna, nézzük: mindegyik nadrágot, zakót darabjaira bontjuk, méretedre szabjuk, varrjuk... Te, ez anyni, mintha hozott anyagból varrának az újat, majdnem úgy ezer darabja... Soook? Figyelj, ebben a baráti árban az is benne van, hogy apád én szertáros srácként még láttam focizni, ott voltam azon a meccsen is, amikor Kisújban bomba öngölt rúgott, szerencsére ezután megkettőt bevágot ellenük, így Dezsó bácsi azt telefonálta a megyei lapnak, hogy három gölt lőttünk, így kettő-egygye győztünk. Jó, mi? Szóval olyan sporttársi árat mondtam neked. De nem kell ezzel sietni, mert még vagy három évig nőni fogsz, és belenőhetsz.

Vártam pár hónapot, és jött a nagy ötletem, van nekem szabóm, Őcsi. Ő olyan rokonféle, apja egykori féltestvéreim nagybátyja. Várt már nekem Őcsi olyan trapéz nadrágot, hogy csak na! A szürke nyári öltönyt vittem hozzá egyik este, amikor már elnémultak a szövetezeti (ktsz-es) műhely varrógépei. Őcsi mért engem, mérte az öltönyt. Bőrgészte a zakó nyakába és a belső zsebre varrt angol nyelvű, cirádás címkéket, és ugratott: te, én ezeket kívülről varrnam, mert nagyon jól mutatnának, díszszembek se kellene, és lenne sok irigved...

Egy hónap múlva kész lett az „új” öltönyöm. Szinte tökéletes lett, bár Őcsi bőkezűen bánt a mérettel, itt-ott kicsit bővebb, kicsit hosszabb volt, mert számított rá, hogy még nőni fogok. Forgolódtam, nézegettem magam a talpig éró falitükörben. Nyílt az ajtó, ajjaj, lebuktunk! Ki más je-

lent meg teljes életnagyságban, aktatáskával, tökéletes, angol szövetezőből varrt, mellényes öltönyében? Igen, a szabóság elnök-igazgatója, bizonyos Schwartz Pál. Meglepődöttünk, de nem mulasztottuk el a köszönést: jó estét, Pali bácsi! Szervuszatok, mit csináltok itt, zárva kéne már lenni. Őcsi, mit képzelsz, te feketén dolgozol?

Őcsi magához tért, és zavartan így válaszolt: ne tessék haragudni, Pali bácsi, bocsánat, ennek a havarnak az apja Izraelből küldött öltönyt, igazítani kellett azon, bocsánat, tényleg feketén varrtam... Jobban mondvá a Schwartznál svarcoltam...

Őcsi, Őcsi, holnapot nagy változás lesz itt, nem lehet majd itt svarcolni... na, ne ijedj, az lesz, hogy holnapot megváltoztatom a nevetem: nem Schwartz leszek, hanem Sugár, így nem lesz svarcolás...

Már elévült a további svarcolás, elmondhatom: Őcsi folytatta a „túl-örázást”. Mindegyik öltönyt átszabta nekem. Ezek szolgáltak engem egyetemista koromban, a fekete volt a majd hetven vizsgán használt öltözékem. Volt néhány vizsga, amely

ugyancsak fekete volt, de aztán mindegyik sikerült. Ezt a kabalaöltönyt talán tíz évvel ezelőtől selejteztük ki... Ja, két nyakkendő még megvan, a harmadikat anno kölcsönadtam Rudi nevű évfolyamtársamnak, egy vizsgához ezzel rittyentette ki magát. Nem adta vissza... ám megkaptam tőle cserébe a Vörös Október Ruhagyár műselyem termékét. Én ezt majd vissza is adom neki...

Ja, hogy el ne felejtsem, kiderült a cuccok eredete: apám 67 nyarán itt „ünnepelte” nyugdíjba vonulását. A Kádár kifőzdés ebéd volt mindennapi programunk. (Talán azért is, mert a szomszéd várban, a csarnokban anno gyakori libás ügyfél volt apám, amikor hozta P. Gézához és más baromfisokhoz a portékáit: füstölt libamellet, tepertőt, zsírt, májat...) Vártuk a kaját, apám a nyáridő ellenére nap mint nap viselt egyik öltönyt dicséretre: látom, egész kis gardróbod lett az amcsi egélycsomagban kapott öltönyökből...

Előbb-utóbb tehát minden kiderül...

Politzer Tamás

A soá bagatellizálása miatt tiltakozik egy indiai film ellen a Simon Wiesenthal Központ

A Bawaal című új indiai filmdráma főhősei, egy nő és a férje, a második világháború ismert európai színhelyeire látogatnak, hogy „a történelem romjai” között építsék újra házasságukat. Ám a szereplők olyan szerencsétlenül érzéketlen párbeszédet folytatnak egymással például Auschwitz vagy Hitler kapcsán, hogy a Simon Wiesenthal Központ (Simon Wiesenthal Center – SWC) azt kéri az Amazon Prime-tól: távolítsák el az áldozatok emlékét sértő filmet a kínálatából.

A Bawaal rendezője az indiai Nitesh Tiwari, két főhőse pedig Janhvi Kapoor és Varun Dhawan, Bollywood (az évente hihetetlen mennyiséget termelő indiai filmgyártást világszerte ezen a néven emlegetik) népszerű és ismert színészei. A sztori szerint egy történelmetanár (Varun Dhawan) epilepsziában szenvedő feleségével (Janhvi Kapoor) Európába utazik a második világháború fontosabb helyszíneire, mert azt remélik, ott majd elmélyül az egymás iránti szeretetük. Kapcsolatuk alakulását a film a múltbéli történelmi események és a jelenben zajló fordulatok egymásra rimeltetésével igyekszik ábrázolni.

Több kritikus felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy egy házaspár kapcsolati nehézségeit nem lehet több millió ártatlanul meggyilkolt ember sorsával összevetni.

Balról jobbra: Nitesh Tiwari, Janhvi Kapoor és Varun Dhawan

Fotó: Sujit Jaiswal/AFP/Getty Images

„Auschwitz nem metafora. Auschwitz lényege az, hogy megmutatja, mire képes az emberben rejlő gonosz” – nyilatkozta Abraham Cooper rabbi, az SWC egyik vezetője, a Global Social Action igazgatója.

Az egyik fikciós jelenetben a Kapoor és Dhawan által alakított karakterek egy gázkamrában rekednek, ott beszélgetni kezdenek, s többek között ezt mondják: „Minden kapcsolat belefuthat a maga Auschwitzába.” Egy másik dialógusban pedig ez hangzik el: „Mindnyájan olyanok vagyunk kissé, mint Hitler, nem? Hiszen nem vagyunk megelégedve azzal, amink van, hanem azt akarjuk, ami a másoké.”

A bírálók szerint Nitesh Tiwari rendező elbagatellizálja a 6 millió meggyilkolt zsidó és a többi sok millió ember emlékét, aki szenvedett a náci rezsim alatt.

A mozi egyébként Indiában sem fogadták jól, a legtöbb kritikus rossznak értékelte, volt olyan, aki „a legérzékletlenebb filmnek” nevezte.

Az alkotók tiltakoznak a vádak ellen, miszerint érzékletlenül és sértően nyúltak volna a témához. A rendező, Tiwari azt nyilatkozta, hogy szeretettel, odafigyeléssel és jó szándékkal készítették a Bawaalt, és hozzátette: „nem állt szándékomban érzékletlenné lenni”.

A feleséget alakító Kapoor azt mondta, hogy egy általa ismert izraeli tanár dicsérette a filmet, és nem sértődött meg, holott családtagjait ölték meg a holokauszt során. „A szándékunk tiszta volt” – jelentette ki a színésznő. A történelmet alakító Dhawan pedig így fogalmazott: „a kritikusok keményebbek az indiai, mint a nyugati filmekkel”, majd fölvetette a kérdést: azoknak az embereknek, akik most felháborodtak, hová tűnik az érzékenységük, amikor angol filmet néznek?

(A CNN írása alapján)

NAPTÁR

November 17., péntek	Kiszlév 4.	Gyertyagyújtás: 3.48
November 18., szombat	Kiszlév 5.	Szombat kimenetele: 4.55
November 24., péntek	Kiszlév 11.	Gyertyagyújtás: 3.41
November 25., szombat	Kiszlév 12.	Szombat kimenetele: 4.49

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: +36-1-413-5537,
+36-1-322-2829

E-mail: ujelet@mazsihisz.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasszerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 9600 Ft

Külföldre 13.600 Ft/év

USA és Izrael: 15.000 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál.
Postacsekk: 11707024-22118480
Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk intézése a 06-(1)-767-8262-es számon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

PrimeRate Kft.

ISSN 0133-1353

APRÓ- HIRDETÉS

Műfogorrógzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdentall.hu és www.mini-implantatum.hu

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő–szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Órajavítás, faliórák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

Szociális alapítvány keres megbízható munkatársakat havonta összesen pár órát igénylő feladatokhoz, díjazás nélkül. 06-1-321-3497, esti órákban.

Középkorú, megbízható hölgy eltartási vagy életjáradéki szerződést kötne idős hölgygel, úrral. 06-30-621-3857.

„Szeretünk titeket” – üzenték budapesti kisdíákok izraeli társaiknak

A budapesti Csia Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tízéves diákjai ellátogattak a Dohány utcai zsinagógába, ahol azzal fejezték ki az Izrael melletti kiállításukat, hogy elhozták a templomba azt a saját készítésű tablót, amelyre Dávid-csillagot rajzoltak, s beleírták a 23. zsoltszövegét. A Mazsihisz elnöke, dr. Grósz Andor meghatottan vette át az ajándékot, és azt mondta a gyerekeknek: „Azért vagyunk emberek, hogy kiálljunk egymásért.”

A budapesti Csia Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákjai a tanáraik kíséretében látogatást tettek a Dohány utcai zsinagógában, ahol a magyarországi zsidóság és a templom történetével ismerkedtek.

A tízéves kisdíákok azzal fejezték ki Izrael melletti kiállításukat, hogy ottani kortársaik számára *Szeretünk titeket* címmel tablót készí-

tettek, amelyen a Dávid-csillag látható, s benne egy idézet a 23. zsoltszövegből.

Dr. Grósz Andor, a Mazsihisz elnöke meghatottan vette át a képet, majd azt mondta: „Ma a zsidóság van veszélyben Izraelben, de holnap lehet más kisközösség a támadások keresztútjában. Azért vagyunk em-

berek, hogy kiálljunk egymásért, közös értékeinkért.”

Hozzátette: „Biztos vagyok abban, hogy ti majd felnőttként is képviselni fogjátok az alapvetően fontos emberi értékeket! Köszönöm nektek és köszönöm tanáraitoknak, hogy itt vagytok és szolidaritást vállaltok az izraeli kisdíákokkal!”

A moderátor Szerdócz Ervin, az Újpest-Rákospalota Templomkörzet rabbija volt.

A hangversenyt, melyen 561.400 Ft adomány gyűlt össze, az

előadók és a közönség az Osze sálommal, az Örökkévalótól Izrael békéjéért kérő békehimnusszal zárta.

Szerdócz Ervin

Nagy sikerű adománygyűjtő koncert Újpesten

Székelyhidi Hajnal operaénekes, az OR-ZSE tanára és Szerdócz Ervin főrabbi kezdeményezésére az egész zsinagógát megtöltő adománygyűjtő kántorkoncert volt Újpesten.

Déri Tibor újpesti és Cserdiné Németh Angéla XV. kerületi polgármester, Varjú László országgyűlési képviselő, valamint több más notabilitás jelenlétével tisztelte meg a rendezvényt, melynek Újpest polgármestere méltatta a jelentőségét. Déri Tibor saját nevében és választókerete képviselői szolidaritásáról biztosította Izrael Államát jelenleg folytatott önvédelmi harcában.

A koncertet Ádám Mária vezényletével a Goldmark Kórus nyitotta meg. Dési Tamás, Handó István, Markovics Csaba, Raáb Gábor, Rudas Dániel kántorokat Neumark Zoltán kísérte zongorán, és fellépett Gál Ráchel fuvola-művész is. Három produkcióval szerepeltek a 25 éve sikeres Sabbathsong Klezmer Band szólístái, Masa Anita és Masa Tamás.

Novák Katalin szolidaritási látogatáson Izraelben

„Kiállunk Izrael mellett. Most Jichák Hercog izraeli elnökkel, majd a Hamász által elrabolt magyar származású túsok családtagjaival találkozom” – posztolta a magyar köztársasági elnök Facebook-oldalán.

Avi, az izraeli labdarúgó

Sokáig gondolkodtam, megírom-e Avi történetét. Öt napja beszélgetünk. Vasárnap először, aztán mostanáig. Utoljára nyáron telefonoztunk. Akkor mondta, tagja lett az izraeli, bő válogatott keretnek, de szívesen jönne Debrecenbe focizni.

– Majd meglátjuk, hogyan lesz – tette hozzá.

Nem kérdeztem, mennyi a transfermarkt értéke, milyen poszton játszik, vajon az erőállapota megfelelő-e – igaz, válogatott –, meg ismeri-e a magyar futballt. Abban maradtunk, ősszel találkozunk.

Vasárnap óta nem stoplis van a lábán, hanem katonai bakancs. Nem kék-fehér, Dávid-csillagos trikó, de vászonfelső. Hátán hetven kiló felszerelés. Nem mondhatja meg, hol van, de sejteti. Gáza most tűzben áll, mondta. Akkor tudom.

Beszámol. És háttorzongató dolgokat mesél. Ott volt a mézárás után a halottak összeszedésében. Volt, akit két zsákba tettek. Külön a fejét.

A helyzet ennél sokkal bonyolultabb, tette hozzá valamelyik este.

Tudom. Érzem. Főleg azóta, amióta ismerősöm – nem Debrecenben él, az ország másik végén – mocskos zsidónak titulált. Nem sértődtem meg, csak párhuzamot vontam Avi és az én állapotom között.

Apám második házasságából való vagyok. Az első nejét és tőle született három gyermekét nem ismertem. Mengele így döntött. Anyám szintén a kiváló belgyógyász és katoniorvos miatt maradt egyke Auschwitz után. Gyerekkoromban szégyelltem az identitásomat. Most, idősebb fejjel, mocskos zsidóként – büszke vagyok rá. Remélem, a szemébe nézhetek hamarosan a jelzőt rám aggató kollégának.

Volt időm ezen elmélkedni, mert Avi letette a

telefonot. Tompa puffanásokat hallottam, üvöltötte, hogy rakétáznak. Eltelt egy óra, és visszahívtam.

– 22 éves vagyok – mondja –, de ilyen életemben nem láttam. Pedig megkaptuk a kiképzést, sejtettem, ha sor kerül egy háborúra, nem lesz egyszerű. Tudod, azt terveztem, hogy ősszel elmegyek Izraelből, és beiratkozom a Debreceni Egyetemre. Sok barátom ott tanul nálatok, áradoznak a srácok. Alig vártam. Néztam az ottani klubokat. DVSC, ha jól tudom, meg az egyetemnek is van csapata. Na oda mennék. Onnan is behívhat a szövetségi kapitány. Nem?

– De igen.

– És most itt van a kezemben a géppisztoly, és löni kell valakire. Nem akarok. És talán nem is fogok. A Talmud nem ezt tanítja. Meg a Korán sem. Még nem voltam Gázában. Itt most minden képlékeny. Lehet, hogy holnap már északon kell lenni, mert ott meg a Hezbollah balhézik. Mondd meg, mi bajunk van egymással?

– Talán mert te is mocskos zsidó vagy. Beszéljünk holnap, vigyázz magadra.

Így állunk. Avi ott, én itt, és mindketten azon gondolkodunk, mégis kinek az érdeke?

Láttam sírni a múlt szombaton a Debrecenben élő izraelieket, akik hajnalban tudták meg, mi történt náluk. A Tóra ünnepe volt. A parancsnoklatoké. Ez a mézárás viszont nincs benne. Az események egy másik parancsnoklattól erednek.

A Korán 190. versében ez áll: „Ne támadjatok nőkre, gyermekekre, idősekre, se senkire, aki békével közeledik felétek.”

A Tóra számtalan alkalommal parancsolja meg: „Szeresd az idegent, mert te is idegen voltál.”

Az Apám – akinek, mint említettem, második házasságából jöttem a világra – ha élne, fel-sőhajtana: Smá Jiszroel! Halljad, Izrael!

Meghalljad, Palesztina!

Weisz György

Barátom a bátyám – a háború után mindig béke lesz

Még nem ismertük az óraátállítás fortélyát. Az akkori októberben, pontosan 1966 őszén, korán esteledett. Barátommal, Gyurival hat órára beszélgettünk meg a találkozót. A szokásos esti, Forintos (így neveztük a belvárosi napos oldalát) sétálgatásra készültünk, kajtattunk volna a lányok után. Mobiltelefon híján hagyományosan ment az ismerkedés: gyors szemkontaktus, majd ha kölcsönösnek tűnt a szimpátia, bedobtuk a varázsmondatot – nagyon hasonlítasz a mamámra.

Emlékszem, sötétedésig vártam, de Gyuri nem jött meg. Hétkor feladtam, otthonról próbáltam rátelefonálni, de hiába. Egy hébe telt, míg szembesültem a valósággal: a három évvel idősebb barátom világgá ment. Izraelbe diásként. Időnként elég áttételesen kaptam róla hírt, tudtam, hogy angol feleséget választott, és már több gyereke van. Egykék voltunk, jómagam bátyámként tekintettem rá, hiszen nem egyszer védelmezett. A jóképű, erős fizikumú, vállas srác vonzotta a lányokat, mégsem bosszantott, hogy mellette néhez labdába rúgnom.

A történet innenől szinte már hihetetlenül spirituális; azóta hiszem, hogy nincsenek véletlenek az életben. Úgy hozta a sors, hogy 1996 őszén visszautasíthatatlan meghívást kaptam Izraelbe. Mivel világeletemben ózdkodtam a légi utazástól, úgy mentem a repülőterre, mint akit a vágóhídra visznek. Szó szerint felcúttak a még létező Malév gépere.

S megtörtént a csoda: a megérkezésem után négy nappal, kerek harminc év elteltével, újra találkoztunk. Így rendezte az élet. Kezddhettem volna, hogy jól becsaptál, több mint egy órát vártam a Madarász Viktor utca sarkán. Ehelyett egymás nyakába borulva szipogtunk. A családnak nem nagyon értette, mitől páras a szemünk. Hagyták, hadd beszéljük ki, kivél mi történt, s gyorsan kiderült, kire-mire emlékszünk. A barátom a kikerkezése után szerencsétlenségére azonnal katona lett. Mesélte, hogy elsőként a lehető legkeményebb helyen szolgált, a Holt-tengernél, ahol még éjszaka sem húll le a levegő negyven fok alá. Kinti rokonai ajánlották, hogy áthelyeztetik egy komfortosabb alakulathoz. Nem engedte, mondta, majd kibírja. Elviselte.

Gyorsan akklimatizálódott, megélte a 67-es háborút. Azt, amelyiknél pártunk és kormányunk – a szovjet elvtársak döntését majmolva – szakított a zsidó állammal, és az arabokat támogatta. Sem levélben, sem telefonon nem kereshettük a kapcsolatot. Ráadásul mérnökemberként egy olyan gyárba került vezetőnek, ahol a munkájáról még az otthoniak sem tudhattak semmit. Jó, ha gondolatban találkozhattunk. Később már egy-egy drága telefonálással megnyugtattuk egymást: jól vagyunk. Mi mást mondhattunk volna. Ezek már amolyan konferenciabeszélgetéseknek számítottak, többen is kíváncsiskodtak, szuszogtak a vonalban.

A barátom a rendszerváltásig nem jött haza. Vágyott, de nem jött. Igen, ő mondja így, haza. Tőle tudom, máig is magyarul álmodik, s ilyenkor itthon van, rójuk a Forintost, bámuljuk a kirakatokat, s lessük a tükröződő üvegekben, észrevesznek-e a lányok. Azok, akiket mi már kinéztünk magunknak.

Ma már élete egy részében Pesten lakik. Ilyenkor hiányzanak az otthon maradt gyerekek és unokák. Boldog, amikor velük tartanak, s meglátogatják. Külön szoba várja őket. Már Miskolcon is voltak, ahol megnézték Gyuriék házát, amelynek ablakai a Búza (akkoriban Béke) térre néznek. Oda, ahol gyakran megjelent a zenebonától hangos olasz vidámpark, amelynek sátrainál szuper csili órákat nyerhettünk egyszerű karikadobálással. Gyuri sem felejtette el, hogy egy csillogóan fekete szemű olasz szépség nekünk kettesével adta a karikákat. S még akkor is nyertünk, amikor nem nyertünk.

Angol felesége, Rebeca megtanult magyarul, mégsem kapta meg a vágyott állampolgárságot. Mindene a miskolci régiségvásár; otthon, Izraelben úgy szervezi az életüket, hogy ha itthon vannak, egyet se hagyjanak ki.

Most is itt vannak, itthon. Ám a gondolataik hazajárnak. A család fele bevonult. Gyuri aggódik, de az istennek sem árulná el, nem mutatná ki. Jól leplezi – magának, nekem mondogatja, semmi probléma, minden rendben lesz, minden jó lesz.

A háború után mindig a béke következik...

Szántó István

6,001,400

NEVER AGAIN